

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OSTRAVA

VY_32_INOVACE_PPM15260NÁP

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován ESF a OPVK

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu:	Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony:	III/2
Datum vytvoření:	14. 3. 2013
Autor:	Ing. Ivana Náplavová
Určeno pro předmět:	První pomoc
Tematická oblast:	Poranění a akutní stavy
Obor vzdělání:	Masér sportovní a rekondiční 69-41-L/002 1. ročník
Název výukového materiálu:	Výuková prezentace: Poranění páteře a míchy
Popis využití:	Příčiny, příznaky, důsledky, transport raněného, první pomoc, úkoly pro žáky, video
Čas:	15 minut

Poranění páteře a míchy

Ohrožují život zraněného nebo mohou mít závažné trvalé následky.

Příčiny:

- dopravní nehody
- pády z výšky
- úrazy při sportu
 - skoky do mělké vody
 - skoky z můstku
 - jumping
 - horská kola
 - jezdeckví
 - létání

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vertebration.jpg>

Poranění v oblasti **hrudní a bederní** páteře ohrožuje zraněného částečným nebo úplným ochrnutím.

Poranění v oblasti krční páteře

- ohrožuje zraněného ochrnutím
- i bezprostředně jeho život

Přerušeni míchy na úrovni **4. krčního** obratle a výše, způsobí ochrnutí bránice a ochrnutí mezižeberních svalů.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cervical_Xray_Extension_view.jpg

Postižený nemůže dýchat a je okamžitě nutné zahájit umělé dýchání !!!

Primární poškození míchy

- vzniká v důsledku vlastního traumatu

Sekundární poškození míchy

- vzniká v důsledku narůstajícího otoku
- krvácení
- nestabilních úlomků obratlů
- poškozením v důsledku neodborné manipulace s poraněným při vyprošťování nebo transportu

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:LateralCollar.JPG>

Hledání na internetu

Čas: 2 minuty

ú

Dopravní nehoda - motocyklista

<http://is.muni.cz/el/1451/jaro2008/ekurzy2008/um/5490388/web/pages/dopravni-nehoda.html>

1 minuta

Varující příznak poškození páteře:

- **porucha hybnosti a citlivosti končetin jenom dolních nebo i horních**

Pokud má postižený zachovány základní životní funkce a nehrozí nebezpečí z prodlení, pak je bezpečnější nehýbat s ním a vyčkat příjezdu ZZS.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zdravotnick%C3%A1_z%C3%A1chrann%C3%A1_slu%C5%BEba_Jiho%C4%8Detsk%C3%A9ho_kraj_Volkswagen_Crafter_Strobel.jpg

Zajištění KPR = závažný důvod pro změnu polohy postiženého.

Prioritní je záchrana života!!!!

Kolejnicový hmat

slouží pro fixaci hlavy při přenášení postiženého – hlava zraněného je položena na obou předloktích zachránce.

Dlaha hlavy - pažemi v případě tonoucího – kolejnicový hmat

<http://is.muni.cz/el/1451/jaro2008/ekurzy2008/um/5490388/web/pages/poraneni-patere-ve-vode.html>

1 minuta

První pomoc:

- při sebemenším podezření na úraz páteře neprovádíme žádné nevhodné manipulace (např. nezvedat zraněného tahem za končetiny)
- musíme zabránit předklonu, záklonu i rotaci hlavy
- je-li postižený při vědomí, vždy ho nejdříve vyzveme k aktivnímu pohybu končetinou (např. podejte mi ruku, stiskněte mi ruku, roztáhněte prsty)
- kontrolujeme možnou ztrátu vnímání bolesti, teploty a dotyku pod úrovní poranění)
- postiženého ošetřujeme v poloze, ve které jsme ho našli
- bráníme tepelným ztrátám
- opatrné vyprošťování, překládání i transport za pomoci několika osob (4-6) bez prohýbání páteře

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:CZ-IJ03_Prvn%C3%AD_pomoc.jpg

- opatrné sundávání přilby – vyžaduje dva zachránce a jen v případě, že sundání přilby je **nezbytně nutné**
- při poranění krční páteře fixujeme hlavu i krk z obou stran např.
 - polštáři
 - pytlíky s pískem
 - naplněnými taškami
 - obalenými těžkými botami
- sledujeme základní životní funkce, stav postiženého se může v průběhu ošetřování měnit
- provádíme protišoková opatření
- v případě nutnosti zahájíme resuscitaci
- průchodnost dýchacích cest obnovujeme předsunutím dolní čelisti a trvale ji v této poloze držíme, ale nezakláníme hlavu
- neprodleně přivoláme ZZS,

Laický transport do zdravotnického zařízení se nedoporučuje!

ú

Řešení:

Zdroje:

Beránková, M. - Fleková, A. – Holzhauserová, B.: První pomoc. Praha, Informatorium 2007.

Krivaničová, J. a kol.: Domácí lékař. Praha, Avicenum 1991.

Zemanová, J.: První pomoc pro učitele ZŠ a SŠ. Ostrava 2006.